

AVIZ
referitor la proiectul de Lege privind
pensiile ocupaționale

Analizând proiectul de **Lege privind pensiile ocupaționale**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.141 din 09.10.2003,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale și privind unele soluții

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare stabilirea cadrului juridic adecvat pentru înființarea, organizarea și funcționarea schemelor facultative de pensii ocupaționale în vederea îmbunătățirii nivelului pensiilor asigurate prin sistemul public reglementat de Legea nr.19/2000.

Prin obiectul său de reglementare, proiectul face parte din categoria legilor organice.

Semnalăm faptul că la Consiliul Legislativ a fost transmis de Secretariatul General al Guvernului proiectul Legii privind beneficiile adiționale pentru pensionarii din sistemul public, care a primit avizul favorabil, cu observații și propuneri, nr.1299 din 09.09.2003.

2. În cadrul demersului de față, relevantă este **Directiva nr.98/49/CE adoptată de Consiliul Uniunii Europene în data de 29 iunie 1998** privind protejarea drepturilor de pensie suplimentare a

persoanelor angajate sau a lucrătorilor independenți care circulă în Comunitatea Europeană, pe care inițiatorul a avut-o în vedere la elaborarea anumitor dispoziții ale proiectului legislativ, așa după cum reiese și din Expunerea de Motive. Scopul acestei Directive - ce a fost transpusă în totalitate în proiectul de lege supus spre avizare - este protejarea drepturilor de membri la sistemele de pensii suplimentare ale resortisanților Uniunii Europene care se deplasează dintr-un stat membru în altul, contribuind astfel la îndepărtarea obstacolelor liberei circulații a persoanelor angajate sau a lucrătorilor independenți în interiorul Comunității. Cu titlu general, precizăm că această protecție stipulată de Directivă se referă la drepturile de pensie prevăzute atât de sistemele de pensii facultative, cât și la cele obligatorii, ale persoanelor angajate sau ale lucrătorilor independenți ce se deplasează în Comunitatea Europeană.

Din analiza comparativă a proiectului, raportată la prevederile Directivei nr.98/49/CE, a rezultat că în ansamblul lor, exigențele comunitare în domeniu au fost preluate de-o manieră precisă și riguroasă.

Avem în vedere, în special, dispozițiile comunitare referitoare la definiția și informațiile privitoare la persoana afiliată, la măsurile de protecție a dreptului la pensie complementară a lucrătorilor care se deplasează în interiorul Comunității, inclusiv norma comunitară prin care se lasă la latitudinea statelor membre nivelul contribuției participantului la această schemă facultativă de pensii ocupaționale.

Sunt, de asemenea, reglementate și situațiile în care participantul la aceasta schemă de pensie în România ce a fost detașat într-un alt stat membru are dreptul la continuarea plății contribuțiilor la acea schemă pe durata detașării sale (art.6 punctul 1 din Directivă), ca și dispoziția referitoare la egalitatea de tratament în ceea ce privește menținerea drepturilor la pensia ocupațională în cazul schimbării locului de muncă, reședinței sau a domiciliului participantului într-un alt stat membru (art.5, "Regimuri de plată transfrontalieră" din actul comunitar derivat).

Semnalăm, însă, că nu sunt specificate prin nici o dispoziție a actualului demers legislativ, condițiile prin care participantului la acest fond i se va menține, în continuare, dreptul de a beneficia de pensia complementară, ca urmare a concedierilor colective sau a falimentului angajatorului, statuate la nivel comunitar prin Directiva

nr.98/59/CE referitoare la corelarea legislației statelor membre referitoare la concedierile colective.

Față de cele de mai sus, considerăm că proiectul constituie un pas important pe calea armonizării legislative în domeniul politicii sociale și de ocupare a forței de muncă.

3. Cu privire la conceptul de pensii ocupaționale, semnalăm faptul că acesta nu se regăsește ca atare în conținutul proiectului. Astfel, ocupațional presupune o legătură cu activitatea desfășurată, eventual cu postul ocupat și mai puțin cu ideea de pensie. În acest sens, este de reținut faptul că în Expunerea de motive se limitează participarea la aceste scheme de pensii numai la persoanele care își desfășoară activitatea în anumite sectoare sau ramuri industriale, ceea ce ar justifica oarecum denumirea de ocupaționale. Pe de altă parte, însă, în cuprinsul proiectului, o asemenea limitare nu se mai regăsește, acest lucru fiind preferabil deoarece, în prima situație, s-ar crea o situație discriminatorie între diferitele categorii de angajați.

Totodată, considerăm că nici calificarea drept **facultative** a schemelor de pensii nu este cea mai potrivită față de definiția acestora prevăzută la art.2 alin.(1) lit.u) ca un sistem de termene, condiții și reguli. Or, un astfel de sistem apreciem că nu poate fi facultativ.

În consecință, sugerăm să se analizeze posibilitatea înlocuirii noțiunilor utilizate cu unele adecvate conceptelor ce urmează a fi introduse (eventual “pensii facultative complementare” și “scheme de pensii facultative complementare”).

4. La art.2 alin.(1) lit.h), pentru o exprimare corectă, propunem înlocuirea sintagmei “definiți conform dreptului succesoral” cu expresia “stabiliți conform prevederilor Codului civil”.

La lit.j), având în vedere că prin Legea nr.32/2000 s-a stabilit deja organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, nu mai este necesară definirea și localizarea sediului acesteia, în textul proiectului de față.

5. La art.6 alin.(2) este utilizată sintagma “pensii facultative ocupaționale” în loc de “pensii ocupaționale”, cum se prevede în tot cuprinsul proiectului.

6. La art.11 alin.(2), semnalăm faptul că nu rezultă pentru care motiv Comisia informează despre retragerea autorizației unor scheme facultative de pensii fie C.N.V.M., fie B.N.R. Aceeași observație o formulăm și pentru **art.55 alin.(1).**

7. La **art.21 alin.(2)**, considerăm că stabilirea nivelului contribuției participantului de până la 200 euro pe an, nu mai justifică raportarea la venitul salarial anual, fiind necesară reformularea normei corespunzător intenției inițiatorului.

8. La **art.42 alin.(1) lit.c)**, este necesară completarea normei cu precizarea instituției care apreciază interesul participanților în caz de lichidare a fondului.

9. La **art.94 alin.(1) lit.g)**, apreciem că asigurarea celei mai eficiente supravegheri și reglementări a **sectorului financiar în general** nu este o atribuție specifică proiectului de lege analizat.

10. La **art.104 alin.(5)** este necesară precizarea corectă a articolului la care se face trimitere, respectiv **art.103**.

11. Semnalăm că, la **art.108 alin.(3) lit.j)**, prevederea privind retragerea avizului administratorului sau al depozitarului, în cazul în care Comisia constată nerespectarea dispozițiilor **art.79 alin.(1)**, nu este corectă și ar trebui eliminată. Precizăm că, în conformitate cu **art.110 alin.(2)** din proiect, nerespectarea prevederilor **art.79 alin.(1)** constituie infracțiune, astfel încât constatarea săvârșirii acestei fapte este de competența exclusivă a instanței de judecată, și nu a Comisiei. Dacă se dorește aplicarea obligatorie a pedepsei complementare a interzicerii dreptului de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie ori de a desfășura o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul pentru săvârșirea infracțiunii, conform **art.65 alin.(2)** din Codul penal, trebuie ca proiectul să prevadă în mod expres aplicarea pedepsei interzicerii unor drepturi. Prin urmare, finalul normei din **art.110 alin.(2)** ar trebui completat cu expresia “și interzicerea unor drepturi”.

12. La **art.109**, pentru o mai bună sistematizare a normelor, dispoziția din actualul **alin.(1)** referitoare la constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor ar trebui prevăzută după **alin.(3)**. Totodată, pentru asigurarea unei formulări în acord cu practica legislativă în domeniu, propunem următoarea formulare pentru actualul **alin.(1)**, care va deveni **alin.(4)**:

“(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul împuternicit de Comisie”.

Totodată, la **alin.(2) lit.b)** și **c)**, pentru asigurarea unei exprimări corecte din punct de vedere normativ, expresia “menționată în” trebuie înlocuită cu sintagma “prevăzută la”.

La **lit.c)**, trimiterea trebuie făcută la **art.8 alin.(4)**, întrucât aceasta este norma care prevede obligația administratorului de informare a participanților.

Referitor la stabilirea drept contravenție, la **lit.d)**, a nerespectării termenului prevăzut la **art.18 alin.(1)**, semnalăm că din redactarea normelor nu se înțelege cine este subiectul activ al contravenției. Propunem reanalizarea **art.18 alin.(1)**.

Totodată, stabilirea, la **lit.d)**, drept contravenție, a nerespectării termenului prevăzut la **art.38 alin.(1)** nu poate fi acceptată, deoarece norma din **art.38 alin.(1)** stabilește **dreptul** Comisiei de a solicita Consiliului de Coordonare alte documente și informații, și nu obligația acesteia de a formula o astfel de solicitare. De altfel, în condițiile în care agenții constatatori ai contravențiilor sunt împuterniciți de Comisie, nici în cazul în care norma ar fi prevăzut obligația Comisiei de a solicita alte documente și informații, nerespectarea dispoziției nu ar fi putut constitui contravenție. Dacă se dorește sancționarea Consiliului de Coordonare în cazul în care acesta nu transmite într-un anumit termen documentele și informațiile solicitate de Comisie, proiectul trebuie să prevadă în mod expres această obligație a Consiliului, precum și termenul în care aceasta trebuie îndeplinită.

În ceea ce privește contravenția de la **lit.e)**, precizăm că prevederea din **art.34 alin.(3)** nu are drept obiect stabilirea obligației administratorului de a furniza informații Consiliului de Coordonare, ci dreptul acestuia de a fi informat de către administrator. Pentru asigurarea unei reglementări corecte, propunem reformularea **art.34 alin.(3)**, astfel:

“(3) Administratorul este obligat să informeze Consiliul de Coordonare despre activitatea desfășurată, în modalitățile prevăzute în contractul de administrare și în normele Comisiei.”.

La **alin.(4)**, pentru asigurarea unei reglementări în acord cu dispozițiile **art.28 alin.(1)** din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, propunem următoarea reformulare a textului:

“(4) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la **alin.(3)**, agentul constator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.”

Referitor la norma din **alin.(5)**, semnalăm că dispoziția privind actualizarea nivelului amenzilor prin norme ale Comisiei nu poate fi acceptată, întrucât aceste actualizări constituie în fapt o modificare a actului normativ. Or, potrivit principiului ierarhiei actelor normative, o lege nu poate fi modificată decât printr-un act normativ cu putere de lege. În aplicarea acestui principiu, prin Legea nr.180/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.2/2001, a fost eliminată și prevederea privind posibilitatea reducerii sau majorării limitelor amenzilor contravenționale prin hotărâre a Guvernului.

Prin urmare, singura modalitate de „actualizare” a acestor limite este modificarea actului normativ prin care sunt stabilite și sancționate contravențiile, cu respectarea principiului ierarhiei actelor normative. Propunem, de aceea, eliminarea alin.(5) al art.109 din proiect.

13. În ceea ce privește norma de completare cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, prevăzută la **art.114 lit.g)**, apreciem că pentru asigurarea uniformității în reglementarea domeniului contravențiilor, ar trebui ca în proiect să fie utilizată formula consacrată în cazul normei de completare cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001, prin completarea **art.109** cu un nou alineat, alin.(6), cu următorul cuprins:

“(6) Contravențiilor prevăzute la alin.(1) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările ulterioare”.

Prin urmare, **lit.g)** a **art.114** ar urma să fie eliminată.

14. La **art.110 alin.(2)**, precizarea referitoare la săvârșirea faptei „de către persoanele fizice” nu este necesară și trebuie eliminată, deoarece în dreptul penal român în vigoare nu este prevăzut principiul răspunderii penale a persoanelor juridice.

Totodată, pentru o mai bună sistematizare a textelor, norma din art.110 alin.(2) ar trebui să facă obiectul unui articol distinct.

15. Semnalăm că **art.111 alin.(1)** constituie o reluare a dispozițiilor art.48 din Constituție referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, fiind introdusă însă condiția epuizării căilor administrative de atac pentru ca persoana să se poată adresa justiției.

În aceste condiții, ținând cont și de faptul că, potrivit art.48 alin.(2) din Constituție, condițiile speciale privind introducerea acțiunii în justiție sunt stabilite prin legea organică specială, și anume

Legea contenciosului administrativ nr.29/1990, apreciem că norma ar trebui eliminată, nefiind necesară.

Totodată, semnalăm că norma generală din **alin.(2)** ar trebui reformulată, întrucât din actuala redactare nu se înțelege dacă au fost avute în vedere instanțele de drept comun sau cele de contencios administrativ pentru soluționarea litigiilor în legătură cu aplicarea legii și a normelor emise în aplicarea acesteia. Având în vedere că normele de competență sunt de strictă interpretare și aplicare, propunem reanalizarea normei.

În plus, precizarea referitoare la „instanțele judecătorești **din România**” nu este necesară, întrucât este de principiu că legea română nu poate stabili competența unor instanțe străine.

16. Semnalăm faptul că, potrivit art.116, legea intră în vigoare la un an de la publicare, dată de la care aceasta poate produce efecte juridice. Deoarece până la această dată Comisia de Supraveghere a Asigurărilor trebuie să își organizeze un departament distinct în vederea desfășurării activităților, sugerăm introducerea unei excepții la **art.116** cu privire la art.93 care ar urma să intre în vigoare eventual de la data publicării.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, prevăzute de art.39 alin.(2) din Legea nr.24/2000, este necesară inserarea formulei introductive, astfel:

“Parlamentul României adoptă prezenta lege”.

2. La art.2 alin.(1), având în vedere că ne aflăm în prezența unor enumerări în text este necesar ca partea de debut a acestora să se scrie cu literă mică.

Observația este valabilă și pentru art.94 alin.(3).

3. La art.2 alin.(1) lit.f), pentru precizia textului, este necesară inserarea cuvântului "de", după expresia "societate".

4. La art.15, apreciem că textul, astfel, cum este formulat, nu este complet, deoarece "nulitatea" se referă la un act juridic, deci, aceasta intervine atunci când sunt încălcate anumite dispoziții legale cu privire la încheierea unui act, încălcarea acestor dispoziții atrăgând, astfel, nulitatea actului.

Ca atare, recomandăm să se revadă modul de formulare a textului, în așa fel, încât să fie respectate exigențele normelor de tehnică legislativă ce vizează claritatea și precizia textului, prevăzute

la art.33, din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. În acest sens, partea finală a textului poate fi înlocuită cu formula: “actele de atribuire către oricare dintre aceștia fiind nule de drept”.

5. La art.17 alin.(2), pentru realizarea acordului gramatical corespunzător, propunem folosirea cuvântului “referitoare”, în locul cuvântului “referitor”.

6. La art.20 alin.(4), pentru precizia juridică a textului, recomandăm următoarea formulare:

“(4) Forma – cadru a actului de aderare este stabilită de către Comisie, prin norme”.

7. La art.33 alin.(1), propunem ca în locul expresiei “precizat” să se utilizeze expresia “stabilit”.

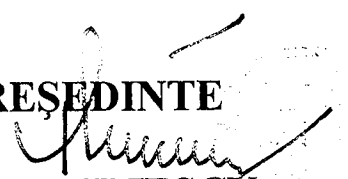
8. La art.55 alin.(1), pentru precizia exprimării, în locul cuvântului “obiectului” se va utiliza cuvântul “obiectul”.

9. La art.71 lit.b), textul trebuie reformulat în așa fel încât să fie corelat cu partea de debut a articolului în cauză.

10. La art.102 alin.(4), pentru un plus de rigoare normativă, sugerăm să fie introdus cuvântul “legii”, după cuvântul “condițiile”.

11. La art.116, este necesară eliminarea sintagmei “Partea I”, deoarece, potrivit art.5 poziția Aa) din Legea nr.202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României, legile se publică doar în această parte.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr.1455/14.10.2003